

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Tárgy: A Bizottság közleménye az energiapolitika második stratégiai felülvizsgálatáról – Az Európai Unió cselekvési terve az energiaellátás biztonsága és az energiapolitikai szolidaritás terén

COM(2008) 781 végleges

(2009/C 228/16)

2008. november 13-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

„A Bizottság közleménye az energiapolitika második stratégiai felülvizsgálatáról – Az Európai Unió cselekvési terve az energiaellátás biztonsága és az energiapolitikai szolidaritás terén”

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2009. március 12-én elfogadta véleményét. (Előadó: Ulla SIRKEINEN.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. március 24–25-én tartott, 452. plenáris ülésén (a március 25-i ülésnapon) 130 szavazattal 3 ellenében, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottság közleményét, elsősorban azért, mert az végre hangsúlyt helyez az energiaellátás biztonságára. Az EGSZB az alábbi következtetésekre jutott:

— a közelmúltbeli gázválság révén ismét egyértelműen bebizonyosodott, hogy a tagállamoknak mind az Unión belüli helyzet, mind a külkapcsolatok tekintetében közös energiapolitikai megközelítésre van szükségük.

— az, hogy a harmadik energiapiaci csomag máig nem készült el, egyértelműen ellentmond a három energiapolitikai célkitűzésnek (az ellátás biztonsága, versenyképesség és fenntarthatóság),

— az Európai Bizottság nem szentelt elegendő figyelmet a kölajjal és a közlekedéssel kapcsolatos kihívásoknak,

— az Európai Bizottság ezzel összefüggésben figyelmen kívül hagyja az energiapolitika szociális szempontjait,

— a közleményben nem tükröződik a kérdés sürgőssége,

— a megújuló energiákkal az egész energiarendszer részeként foglalkozó, *A megújuló energiaforrások útjában álló akadályok felszámolása az EU-ban* című közleményt sürgősen el kell készíteni,

— az Európai Bizottságnak a 2030-ra szóló politikai menetrend és a 2050-re vonatkozó elképzelés kidolgozására

irányuló szándéka nagyon fontos, mivel a nagyszabású technológiai és rendszerátalakítások végrehajtása időbe telik, valamint

— a nukleáris tájékoztató program aktualizálásakor megfelelően figyelembe vették az EGSZB megjegyzéseit.

1.2 Az EGSZB a következőket ajánlja:

— az EU-nak minden olyan eszközt eredményesen és sürgősen be kell vetnie, amelyek enyhíthetik az ellátásbiztonsági kockázatokat,

— a nemrégiben elfogadott jogalkotási javaslatok után a végrehajtásra kell helyezni a hangsúlyt, elkerülve újabb javaslatok alkotását annak érdekében, hogy a jogi keret a lehető legstabilabb és legkiszámíthatóbb maradjon,

— a cselekvési terv öt pontja közül elsősorban az energiamegtakarításra kellene hangsúlyt helyezni – melynek az energiahatékonyság központi eszköze –, mivel itt nagy lehetőségek vannak költséghatékony intézkedések megtételére,

— az Európai Bizottságnak meg kellene határoznia, hogy a számos tervezett fellépés közül melyek élvezzenek prioritást,

— az elszigetelt energiapiacok problémái különösen sürgős fellépést kívánnak, a TEN-E hálózatokat pedig be kell fejteni,

- az infrastruktúra-beruházások mellett a nagyszabású energia-termelési és a 2050 távlatában beérő alapvető beruházási szükségletek is több figyelmet érdemelnek,
- az EU-nak a saját energiaügyi biztonságára irányuló politikákkal párhuzamosan a külkapcsolatok terén felelős és fenntartható átfogó energiaügyi megközelítést kell kialakítania,
- számos intézkedésre van szükség az energiatakarékosság javítása érdekében, az uniós szintű túlszabályozást azonban el kell kerülni,
- az EU-nak világszerte kell válnia az energiahatékony technológiák terén,
- az energiahatékonyság növelését célzó eredményes intézkedésként, amennyiben lehetséges, az Európai Bizottság elemezze az egyes energiafelhasználási formák egyedi céljainak megvalósíthatóságát, különös tekintettel a belső piaci dimenzióval rendelkező termékekre és szolgáltatásokra,
- tekintettel arra, hogy nagyszabású villamosenergia-termelési beruházásokra lesz szükség, sürgősen dönteni kell az atomenergia jövőjéről, és
- a 2050-re vonatkozó elképzelésbe bele kell foglalni a globális helyzetet mint az Unió törekvéseinek keretfeltételeit alakító tényezőt.

2. Bevezetés

2.1 Az uniós energiapolitika célkitűzései a fenntarthatóság, a versenyképesség és az ellátás biztonsága. Az utóbbi időkben az ellátás biztonsága kikerült a figyelem középpontjából, ami az orosz-ukrán gázszállítási vita következményei, az erőteljes gazdasági visszaesés, valamint az erősen ingadozó energiaárak ismeretében nem bizonyult szerencsésnek. A külső energiaforrásoktól való függőség önmagában nem jelent problémát, az európaiaktól eltérő játékszabályokat követő beszállítóktól való egyre erősebb függőség a még mindig egyre növekvő gázkereslettel együtt azonban növeli az ellátási gondok kockázatát.

2.2 Az elmúlt két évben született uniós jogalkotási javaslatok legfontosabbika a harmadik áram- és földgázpiaci csomag, valamint az energiaügyi és éghajlat-változási csomag. Az utóbbiról 2008 decemberében rekordgyorsasággal, első olvasatban szüle-

tett megállapodás, így számos kulcsfontosságú részletről komitológiai eljárással döntenek majd. A piaci csomag közel két év után máig sem készült el, ami nyilvánvaló ellentmondásban van azzal, hogy a három energiapolitikai célkitűzés megvalósításához jól működő belső piacra van szükség.

2.3 Az egyes energiapolitikai célkitűzések kölcsönösen függnek egymástól, és a megvalósításukat célzó politikák nagymértékben kölcsönösen erősítik egymást. Ez azonban nem minden szempontból igaz. Az első helyen az ellátásbiztonság célkitűzésének kell állnia. Tekintettel az energiakimaradások és az energiaszegénység súlyos következményeire, a lakosság és a vállalkozások energiaellátását minden körülmények között biztosítani kell.

3. Az Európai Bizottság dokumentuma

3.1 Az Európai Bizottság 2008 novemberében tette közzé az energiapolitika második stratégiai felülvizsgálatát (SER), amelyben ötpontos **cselekvési tervet** javasol az **energiaellátás biztonsága és az energiapolitikai szolidaritás terén**, az alábbiakra koncentrálva:

- infrastruktúra-fejlesztés és az energiaellátás diverzifikálása,
- energiaügyi külkapcsolatok,
- kőolaj- és földgázkészletek, válságkezelési mechanizmusok,
- energiahatékonyság,
- az EU saját energiaforrásainak lehető legjobb kiaknázása.

3.2 A SER részeként aktualizálták a 2007-es nukleáris tájékoztató programot. Ennek központjában az ellátás biztonsága, a beruházási szükségletek és a beruházások megvalósításának feltételei állnak.

3.3 A SER-rel együtt az Európai Bizottság közzétette:

- a 2008-as energiahatékonysági csomagot,
- a kőolajkészletekről szóló irányelv felülvizsgálatára vonatkozó javaslatot, és

- a nukleáris biztonságra vonatkozó közösségi keret létrehozásáról szóló irányelvre vonatkozó felülvizsgált javaslatot.

3.4 A SER dokumentumban az Európai Bizottság bejelenti arra irányuló szándékát, hogy:

- 2010-ben javaslatot tesz a földgázellátás biztonságáról szóló irányelv finomhangolására,
- javaslatot tesz annak előmozdítására, hogy az EU saját fossziliztűzelőanyag-forrásait környezetkímélő módon fejlesszék,
- közleményt ad ki *A megújuló energiaforrások útjában álló akadályok felszámolása az EU-ban* címmel, és
- az Európai Beruházási Bankkal közös projektként megvalósuló, a fenntartható energiával kapcsolatos finanszírozási kezdeményezést javasol.

3.5 Végezetül az Európai Bizottság 2010-ben javaslatot fog benyújtani az európai energiapolitika megújításáról azzal a céllal, hogy körvonalazódjon egy 2030-ra szóló politikai menetrend és egy 2050-re vonatkozó elképzelés és új cselekvési terv.

4. Általános megjegyzések

4.1 Az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottság közleményét, elsősorban azért, mert végre hangsúlyt helyez az energiaellátás biztonságára, és mert átfogó megközelítést igyekszik kialakítani az aktuális energiapolitikai kihívások megválaszolására. Az EU rendelkezik olyan saját eszközökkel, amelyek enyhíthetik az ellátásbiztonsági kockázatokat. Most, hogy az Európai Bizottság megjelölte ezeket, élni kell velük, mégpedig hatékonyan.

4.2 Az Unió energiaellátás-biztonsági fellépése azonban nem szabad hogy még több jogalkotási javaslatot jelentsen: a jelenlegi csomagok elfogadása után a hangsúlyt a végrehajtásra kell helyezni. A jogi keret stabilitását meg kell őrizni annak érdekében, hogy a szükséges fellépésekhez a lehető legkiszámíthatóbb keretszabályozás álljon rendelkezésre.

4.3 Ismét bebizonyosodott, hogy a tagállamoknak közös energiapolitikai megközelítésre van szükségük. Az egységes

fellépés szükségességét már több alkalommal hangoztatták, többek közt az EGSZB is. Mindaddig azonban, amíg néhány tagállam – elsősorban a nagyok – csak a saját érdekeiket nézik, energiaügyi szempontból Európa a lehetőségeihez képest gyengébb, sebezhetőbb és kevésbé hatékony lesz.

4.4 Az EGSZB egyetért a cselekvési terv öt pontjával, de első helyre az energiahatékonyt helyezné – pontosabban az energiamegtakarítást, mivel a cél az energiafelhasználás csökkentése kell hogy legyen, ennek pedig központi eszköze a jobb energiahatékonyt. Még ha kiváló eredményeket érünk is el ezen a téren, más területeken sürgős fellépésre van szükség. Ugyanakkor nagy lehetőségek rejlenek a jobb energiahatékonyt célzó költség-hatékony fellépések terén, amelyeket ki kell aknázni, elkerülve ezáltal a költségesebb intézkedéseket. Ennek legfontosabb példája az épületek energiahatékonyt terén meglévő jelentős potenciál.

4.5 Az EGSZB elvárta volna, hogy az Európai Bizottság több figyelmet fordítson a kőolajjal és a közlekedéssel kapcsolatos problémákra. Az EU energiafelhasználásának 36 %-a kőolaj-alapú, tetemes részéért a közlekedés felelős, és mivel a közúti közlekedés egyre bővül, a szén-dioxid-kibocsátás is növekszik. Emellett várhatóan a kőolajárak is erősen ingadozni fognak, a tendencia pedig az erőteljes áremelkedés irányába mutat. Az Európai Parlament felkérésére az EGSZB januárban véleményt tett közzé *Szemben az olajproblémával* címmel ⁽¹⁾.

4.6 Az Európai Bizottság dokumentuma továbbá figyelmen kívül hagyja az energiapolitika szociális szempontjait, melyekbe a munkahelyek megszűnése, újak teremtése környezetbarátabb gazdaságban, az oktatás és képzés, valamint az energiaszegénység is beletartozik. Az EGSZB megjegyzi, hogy az energia nem szokványos árucikk, és hogy az energiának a fogyasztókhoz való eljuttatásából álló általános érdekű szolgáltatásnak meg kell felelnie az egyetemes hozzáférés és az elfogadható költség elveinek.

4.7 Az EGSZB úgy érzi, mintha az Európai Bizottság nem igazán látná be, milyen sürgős kérdéssel áll szemben, pedig erre a korábbi és közelmúltbeli ellátásbiztonsági problémák fényében igen nagy szükség van. A közleményben számos (több mint 45) európai bizottsági intézkedési terv – főként közlemény – szerepel. Annak érdekében, hogy a lendület megmaradjon, ezek közül ki kellene választani a legfontosabbakat.

⁽¹⁾ Lásd a CESE 46/2009. 14.1.2009-én sz., *Szemben az olajproblémával* című véleményt, előadó: Frederic Adrian OSBORN.

4.8 Az EGSZB üdvözlí továbbá a 2030-ra szóló politikai menetrend és a 2050-re vonatkozó elképzelés kidolgozására irányuló szándékot, amelyeket egy új cselekvési terv fog alátámasztani. Az energiaforrások optimális arányának meghatározásáról szóló 2006-os véleményében ⁽¹⁾ az EGSZB már utalt egy ilyen elképzelésre. A nagyszabású technológiai reformok végrehajtása, csakúgy mint az energiarendszerek komoly átalakítása, az infrastruktúra-beruházások hosszú élettartama miatt időbe telik. Ezért nagy szükség van egy olyan jövőképre, amely túlmutat a technológiai és infrastruktúra-kiigazítások jelenlegi korlátozott lehetőségein.

5. Részletes megjegyzések

5.1 Az EU energiaszükségletei szempontjából kulcsfontosságú infrastruktúra-fejlesztések előmozdítása

5.1.1 Az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottság e téren végzett aktív munkáját, különösen mivel az Unió külső energiaforrásoktól való függőségével kapcsolatos jövőbeli kilátások aggodalomra adnak okot. Az EGSZB az alábbi megjegyzéseket kívánja tenni.

5.1.2 Az Európai Bizottság által megnevezett hat prioritás helyénvalónak tűnik, mivel hatékony végrehajtás csak prioritások kijelölése révén várható. Az Európai Bizottság azóta (2009. január végén) egyedi projekteket terjesztett elő ezekhez a prioritásokhoz kapcsolódóan, nevezetesen arról, hogy hogyan lehet az uniós gazdasági fellendülés tervének részeként finanszírozáshoz jutni. Nehéz állást foglalni ezekkel a projektekkal kapcsolatban, ha nem rendelkezünk átlátható információkkal róluk és más ígéretes projektekről, beleértve a magán- és közforrásokból származó tervezett finanszírozást is.

5.1.3 Sajnálatos, hogy a balti államok elszigetelt energiapiacainak helyzetére nem próbáltak korábban megoldást találni. Emiatt most sürgős beavatkozásra van szükség. Ugyanakkor a kis, elszigetelt tagállamok energiaigényét a fő európai tömbbel való hálózat-összekapcsolási projektek révén kell kielégíteni.

5.1.4 A gázvezetékeket illetően az EGSZB az energiapolitika külkapcsolati dimenziójáról szóló közelmúltbeli véleményében kifejtette, hogy a jövőbeli gázszállítási szükségletek kielégítéséhez valószínűleg több projektre van szükség. Politikai értelemben véve e projekteket nem egymás riválisaként kellene tekinteni. A gázellátás biztosítása most sürgős beavatkozást kíván, ehhez pedig a tagállamok és az Európai Bizottság összehangolt fellépésére van szükség.

5.1.5 A tömbösített beszerzési mechanizmusok elképzelését bővebben ki kellene fejteni. Az is kérdéses, hogy miért csak a Kaszpi-tenger térségét kellene megcélózni.

5.1.6 Az ellátásbiztonsági problémák nem oldhatók meg kizárólag energiaszállítási infrastruktúra kiépítése révén. Az energiatermelési rendszer cseréje közel ezermilliárd euró értékű beruházást jelent. A belső energiaforrásokról szóló részben az Európai Bizottság felveti ugyan ezt a kérdést, de a beruházási szükségletek és azok finanszírozása keretében is foglalkozni kellene vele.

5.1.7 A beruházásokat illetően kulcskérdés az egyes szereplők – az EU, az uniós pénzügyesetek, tagállamok és vállalatok – feladatköre. A beruházásokat a vállalatok végzik, mégpedig akkor, ha a feltételek megfelelőek. Jóllehet a felbolydult energiapiacra előfordulhatnak hibák, a piac értékeléséhez és a kockázatok viseléséhez a vállalatok a legalkalmasabbak. A közzféra és a politikusok felléphetnek a megfelelő keretfeltételek megteremtése érdekében, és – bizonyos határok között – ösztönzést és politikai támogatást nyújthatnak. Az EGSZB ezért határozottan támogatja az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy szorosabban és hatékonyabban együttműködjön a magánszférával és a pénzügyesetekkel.

5.2 Az EU energiaügyi külkapcsolatainak erősítése

5.2.1 Az EGSZB 2009 januárjában tette közzé az energiapolitika külkapcsolati dimenziójáról szóló véleményét. Az ebben foglalt megjegyzések, következtetések és ajánlások ma is érvényesek, és összhangban vannak az Európai Bizottság közelmúltjában foglalt javaslatokkal. Az EGSZB elsősorban két pontot kíván hangsúlyozni: el kell érni, hogy a beszállító országok az energiapiacra ugyanazokat a – például az infrastruktúra hozzáférhetőségére, a beruházásvédelemre stb. vonatkozó – feltételeket alkalmazzák, mint az Unió; és különösen hogy a kereskedelmi szerződések tárgyalásakor a tagállamok támogatásuk előfeltételeként megkívánják egy közösen elfogadott feltételrendszer követését.

5.2.2 Az EGSZB vázolta továbbá az energiaügyi külkapcsolatok kétpilléres megközelítését is. Az egyik pillér Európa energiaellátásának biztonsága, a másik a felelős és fenntartható átfogó energiaügyi megközelítés. Az utóbbinak, azaz Európa globális felelősségének szempontjait az Európai Bizottság csak futólag említi. Ez a feladat komoly figyelmet érdemel, és teljesítéséhez nem elég, ha az EU vezető szerepet vállal a nemzetközi éghajlat-változási tárgyalásokban.

⁽¹⁾ Lásd az energiaszerkezetéről szóló, CESE. sz. véleményt, előadó: Ulla SIRKINEN, HL C 318., 2006.12.23., 185. o.

5.3 A kőolaj- és a földgázkészletek, valamint a válságkezelő mechanizmusok fejlesztése

5.3.1 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottságnak a gázellátás biztonságáról alkotott jelenlegi álláspontjával. A válsághelyzeti intézkedések igényét más módon kell – és lehet is – kielégíteni, mint a költséges kötelező földgázkészletezés révén. Az alternatív megoldások között van az energiaforrások és ellátási útvonalak diverzifikálása, a cseppfolyósított földgáz (LNG), a szomszédos országokkal való együttműködés, a megszakítható szerződések és a különböző tüzelőanyagok közötti váltás.

5.4 Új lendület az energiahatékonyság ügyének

5.4.1 Az EGSZB számos véleményt bocsátott ki az energiahatékonyság témájában, ezekben a gyakorlati intézkedéseket is részletesen tárgyalta. Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság megközelítésével, ugyanakkor néhány megjegyzést szeretne hozzáfűzni.

5.4.2 A hatékonyabb energiafelhasználás és -termelés területén intézkedések óriási, gyakorlatilag korlátlan tárháza áll rendelkezésre. Az Európai Bizottság már számos jogi intézkedést előterjesztett, például az épületekre, az energiafogyasztási címkézésre és a környezetbarát tervezésre vonatkozóan, és továbbiakra is lehet számítani. Az EGSZB szerint gondosan ügyelni kell arra, hogy ezek ne túlszabályozáshoz, hanem az innovációs potenciál minél jobb kihasználásához vezessenek. Az energiatakarékosság javítását célzó politikai intézkedésekre – szabályozásra, közforrásokból való támogatásra stb. – van szükség, ezeket azonban alaposan meg kell tervezni, hogy a lehető legköltséghatékonyabbak legyenek és az egyes célterületeken a legenyhébb piactorzulást okozzák. Az uniós intézkedéseknek csak a belső piaci dimenzióval rendelkező termékekre és szolgáltatásokra kellene vonatkozniuk. Az EGSZB szeretné, ha nagyobb hangsúlyt fektetnének az önkéntes fellépési, valamint az ön- és társszabályozási lehetőségekre, köztük a szabványosításra is.

5.4.3 Európa az energiahatékonyság élharcosa. Élen kellene járnia az energiahatékony technológiák terén is. Az úttörő pozícióban rejlő lehetőségeket maradéktalanul ki kell aknázni. Ez többek között a következő eszközökkel támogatható: K+F-finanszírozás, az innováció támogatása és kockázatfinanszírozás, megfelelő szabványosítás, európai és világ szinten nyitott piacok, hatékony nemzetközi éghajlat-változási megállapodás és nemzetközi energiahatékonysági együttműködés.

5.4.4 Jóllehet az EGSZB határozottan támogatja a 20 %-os energiahatékonyság-növelési célt, nincs meggyőződve arról, hogy ezt általános, kötelező célként kellene kitűzni. Az energiahatékonyság az összes emberi és gazdasági tevékenységi területet érinti, és a javítására irányuló intézkedések tárháza szinte kimeríthetetlen. Ilyen körülmények között hogyan tervezhető meg például az igazságos tehermegosztás? Ehelyett az EGSZB

azt ajánlja, hogy az energiahatékonyság növelését célzó eredményes intézkedésként, ahol csak lehetséges, az Európai Bizottság elemezze az egyes energiafelhasználási formák egyedi céljainak megvalósíthatóságát, különös tekintettel a belső piaci dimenzióval rendelkező termékekre és szolgáltatásokra.

5.5 Az EU belső energiaforrásainak hatékonyabb kiaknázása

5.5.1 Az EGSZB nagy vonalakban egyetért az Európai Bizottságnak az EU saját energiaforrásainak hasznosítására vonatkozó kijelentéseivel. Fontos, hogy reális elképzelésünk legyen az energiaszükséglet alakulásáról, valamint a különféle energiaforrások fejlesztésének és felhasználásának lehetőségeiről, korlátairól és feltételeiről.

5.5.2 Az EGSZB különösen üdvözlí az Európai Bizottság azon szándékát, hogy közleményt kíván kiadni *A megújuló energiaforrások útjában álló akadályok felszámolása az EU-ban* címmel, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy erre mielőbb kerítsen sort. A jövő legfontosabb és leginkább környezetbarát helyi energiaforrásának számító megújuló energiaforrások használatának bővítése fontos kérdés, és már korábban, az egész energiarendszer részeként kellett volna elemezni és megközelíteni. Amint az Európai Bizottság is említi, e terület fontos kérdései a hálózatot illető korlátozások, csakúgy mint a tartalékenergia. A tanulmány kidolgozásakor azzal a kérdéssel is foglalkozni kellene, hogy esetleges „tartalékenergia” létrehozása miatt a megújuló energiaforrások használatára tett erőfeszítések bizonyos körülmények között nem bizonyulhatnak-e hiábavalónak a kibocsátások és az ellátásbiztonság szempontjából. Ezek mellett tervezési és engedélyezési problémák is felmerülnek.

5.5.3 Az EGSZB azt a nézetet is támogatja, hogy kötelező szén-dioxid-kibocsátási előírások bevezetését csak az iparban megvalósított CET-demonstrációs projektek eredményeinek értékelését követően szabad mérlegelni.

5.5.4 A nukleáris energiát illetően az EGSZB már régóta azt az álláspontot képviseli, hogy az energiapolitikai célok elérése érdekében az összes energiatermelési lehetőséggel élni kell. Tekintettel arra, hogy a közeljövőben nagyszabású energiatermelési beruházásokra lesz szükség, sürgősen dönteni kell az atomenergia jövőjéről azokban a tagállamokban, amelyek atomenergiát használnak, vagy ezt tervezik. Az Európai Bizottság előrejelzései szerint a nukleáris termelési kapacitás az Unióban 2020-ra egynegyedével csökkenni fog, és amennyiben ezt nem pótolják új atomenergia-létesítményekkel, a hiány egy részét gáz- vagy széntüzelésű erőművekkel kell pótolni, ami fokozza a kibocsátási és ellátásbiztonsági problémákat. A nukleáris biztonság állandó figyelmet és az állami hatóságok bevonását igényli, és dönteni kell az atomhulladékok kezeléséről. A nukleáris biztonságra vonatkozó közösségi keret létrehozásáról szóló irányelvre vonatkozó felülvizsgált javaslatról az EGSZB külön véleményt dolgoz ki.

5.5.5 Az EGSZB kedvezően fogadja, hogy az Európai Bizottság dokumentumokat készül kiadni az energiatermelési kapacitás iránti igényekről, ideértve az olajfinomítást és a villamosenergia-termelést is. Szigorúan szem előtt kell azonban tartani, hogy az EU nincs abban a helyzetben, hogy az energiapotenciált növelő beruházásokról döntsön, vagy akár javaslatokat tegyen, mivel semmiféle felelősséget nem vállalhat a lehetséges kockázatokért. Igen hasznos lehet az idevonatkozó adatok összegyűjtése és elemzése, ideértve a modellezést is, és e tekintetben ajánlott a Nemzetközi Energiaügynökséggel való együttműködés.

5.6 Egy 2050-re vonatkozó elképzelés körvonalai

5.6.1 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy 2010-ben új európai energiapolitikát javasoljon egy 2030-ra szóló politikai menetrenddel és egy 2050-re vonatkozó elképzeléssel együtt. Azzal is egyetért, hogy ezt a lehetséges hosszú távú célkitűzésekkel kapcsolatos, széles körű konzultációra kívánja alapozni.

5.6.2 Az EGSZB előzetes megítélése szerint az Európai Bizottság által megnevezett területek – a villamosenergia-ellátás szén-dioxid-mentesítése, a közlekedés olajfüggősége, az épületek, a villamosenergia-hálózat, valamint nagy hatékonyságú, kis szén-dioxid-kibocsátású energiarendszer az egész világon – valóban központi jelentőségű hosszú távú kihívást jelentenek. Ezek megoldásához minden technológiai lehetőséggel számolni kell, ideértve a fúziós és a hidrogénalapú energiát is.

5.6.3 Az elképzelésbe bele kell venni a globális helyzetet és fejleményeket is mint az Unió saját törekvéseinek keretfeltételeit alakító tényezőket. A fejlődő országok egyre növekvő energiaéhsége, az éghajlatváltozás és – remélhetőleg – az enyhítését és a hozzá való alkalmazkodást célzó, nemzetközi szinten elfogadott fellépések, a fosszilis energiaforrások rendelkezésre állása stb. mind sokféleképpen befolyásolják helyzetünket és lehetőségeinket. Aktuális példa erre a kőolajjal kapcsolatos aggodalmak változása – tegnap még a csúcsokat döntőgető árak sokkolták a világot, ma pedig már éppen az alacsony árakból adódó elégtelen termelés miatti félelem jellemző.

Kelt Brüsszelben, 2009. március 25-én.

5.7 A nukleáris tájékoztató program aktualizálása

5.7.1 Az EGSZB meglepedéssel nyugtázza, hogy az Európai Bizottság kellően figyelembe vette a nukleáris tájékoztató program tervezetéről szóló 2007-es véleményében⁽¹⁾, valamint az atomenergia-ipar terén történt beruházásokról szóló feltáró véleményében⁽²⁾ foglalt észrevételeket. Abból indulunk ki, hogy az EU jelentős szerepet játszik abban, hogy továbbfejlődjön az atomenergia legfejlettebb jogi szabályozása, a legmagasabb szintű biztonsági elvárásoknak és a nukleáris anyagok illegális forgalma elleni előírásoknak megfelelően. A közlemény az EGSZB nézeteivel összhangban foglalkozik a radioaktív hulladék kezelésének, a leszerelés hosszú távon biztosított finanszírozásának, a terrorizmus veszélyének, valamint a harmonizált felelősségi rendszer szükségességének kérdéseivel. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az ebben az összefüggésben felmerülő költségeket a nukleáris létesítmények működtetőinek kell viselniük.

5.7.2. Az EGSZB megismétli, hogy egyetért azzal, hogy Európa jövőbeli energiaszerkezetében az atomenergiának jelentős szerepe lesz az éghajlatváltozás enyhítésében és a villamosenergia-ellátás biztosításában. Azt a nézetet is osztja, hogy válaszolni kell a lakosságot aggasztó kérdésekre, és üdvözli az erre irányuló javaslatokat. Az EGSZB támogatja a közös reaktorbiztonsági szintekre vonatkozó ajánlásokat és azt, hogy az új erőművek csak a III. generációs biztonsági és védelmi szintnek megfelelően épülhessenek. Az új erőműépítések finanszírozását támogató egyes intézkedések – különösen a jelenlegi gazdasági körülmények között – megalapozottak, állami támogatások vagy uniós költségvetési források azonban ilyen célra nem használhatók. Akkor is, ha egyes tagállamok jelezték, hogy nyitottabban állnak hozzá új atomerőművek építéséhez, az építés, a finanszírozás, a működtetés és a hulladékkezelés magánvállalkozások feladata lesz. Az állam kizárólag a kereteket határozza meg. A tervezett nukleáris létesítményekről – ideértve azok költségeit is – nyílt és átfogó tájékoztatást kell nyújtani, és a nyilvános vita és részvétel biztosítása érdekében erre a lehető leghamarabb sort kell keríteni.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

⁽¹⁾ Lásd a nukleáris tájékoztató programról szóló, CESE. sz. véleményt, előadó: Ulla Sirkeinen, HL C 256., 2007.10.27., 51. o.

⁽²⁾ Lásd a Jövőbeli beruházások az atomenergia-ipar terén és helyük az EU energiapolitikájában c., CESE 1912/2008. 4.12.2008-én sz. véleményt, előadó: Edgardo Maria IOZIA.